

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΤΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΑΙ ΕΠΙΚΥΡΩΘΕΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ ΔΥΟ ΣΩΜΑΤΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1894

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΤΩΝ
ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΣΥΝΤΑΧΘΕΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΑΙ ΕΠΙΚΥΡΩΘΕΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ Α. Θ. Π. ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΑΥΤΗΝ ΔΥΟ ΣΩΜΑΤΩΝ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1894

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧ. ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Ἐκλογή συντακτικῆς τοῦ προγράμματος
Ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τὸν ἐλλογιμώτατον κ. Μ. Κεφάλαν Γυμνασιάρχην
τοῦ ἐν Πέραν Ζωγραφείου Γυμνασίου.

Ἐλλόγιμε Κύριε,

Ἀποφάσει τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξελέγητε πρόεδρος τῆς πρὸς σύνταξιν προγράμματος γενικοῦ τῆς Δημοτικῆς παιδείσεως Ἐπιτροπῆς μετὰ τῶν κ.κ. Δ. Μοστράτου, Κ. Βακαλοπούλου, Δ. Πετσοπούλου, Χ. Πανταζίδου, Ν. Τσιρώνη καὶ Θ. Πανίδου, ἐπιβοηθοῦντος καὶ τοῦ Ἐπόπτου τῶν Σχολῶν πανοσιολογιωτάτου Ἀρχιμανδρίτου κ. Κ. Δελικάνη. Τὴν ἐκλογήν ταύτην ἄσμενοι ἀνακινούμενοι τῇ αὐτῆς ἐλλογιμότητι, προτρεπόμεθα αὐτὴν, ἵνα προθυμηθῇ παραστῆναι ἐν τῇ πρώτῃ συνεδριάσει τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, γενησομένη τῇ 13 ὁδεύοντος, ἡμέρᾳ Κυριακῇ καὶ ὥρᾳ 1 μ. μ. εὐρωπαϊστὶ, ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 8 Φεβρουαρίου 1894.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Χαλκηδόνος ΙΩΑΚΕΙΜ

(Τ. Σ.)

Ὁ γραμματεὺς

Ἱερ. Δ. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ.

Ἀπάντησις τῆς ἐπὶ τοῦ προγράμματος
συντακτικῆς ἐπιτροπῆς.

Τῷ Σεβασμιωτάτῳ Γέροντι ἀγίῳ Νικομηθεΐας
κυρίῳ κυρίῳ Φιλοθέῳ

Προέδρῳ τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρ. Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Σεβασμιώτατε,

ὑποβάλλον εὐσεβάστως τῇ ὑπὸ τὴν προεδρείαν τῆς ὑμετέρας γεραρᾶς
μοι Σεβασμιότητος Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς τὸ σχέ-
διον τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος τῶν δημοτικῶν σχολείων τῆς Ἀρχιεπισκο-
πῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὅπερ ἐν ὀκτώ συνεδριάσεσιν ἐξεπόνησεν ἡ ὑπ' αὐτῆς
κατασταθεῖσα συντακτικὴ Ἐπιτροπὴ, ἐξαιτούμαι τὰς ὑπὲρ τῶν μοχθησάντων
ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ θεοπειθεῖς εὐχὰς τῆς ὑμετέρας γεραρᾶς μοι Σεβασμιό-
τητος καὶ διατελῶ

Ἐν Κωνσταντινουπόλει τῇ 23 Ἀπριλίου 1894.

εὐπειθῆς ἐν Χριστῷ υἱὸς καὶ πρόθυμος θεράπων

Μ. Γ. ΚΕΦΑΛΛΑΣ πρόεδρος·
Δ. ΜΟΣΤΡΑΤΟΣ·
Κ. ΒΑΚΑΛΟΠΟΥΛΟΣ·
Δ. ΠΕΤΣΟΠΟΥΛΟΣ·
Χ. ΠΑΝΤΑΖΙΔΗΣ·
Ν. ΤΣΙΡΩΝΗΣ·
Θ. ΠΑΝΙΔΗΣ.

Αἴτησις τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς
Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην

Κύριον Κύριον Νεόφυτον τὸν Η'.

Ἄριθμ. Πρωτ. 3680.

Παναγιώτατε Δέσποτα,

Ἡ Πατριαρχικὴ Κεντρικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Ἐπιτροπὴ συνφά τῷ 11 ἄρ-
θρῳ τοῦ Κανονισμοῦ αὐτῆς καταρτίσασα ἐν πρώτοις γενικὸν πρόγραμμα τῆς
Δημοτικῆς παιδείας ὑποβάλλει αὐτὸ εὐσεβάστως ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς ὑμ.
Θ. Παναγιότητος διὰ τὰ περαιτέρω.

Διατελεῖ δὲ μετὰ τοῦ ὀφειλομένου σεβασμοῦ.

Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τῇ 14 Ἰουλίου 1894.

Ὁ Πρόεδρος

† ὁ Νικομηθεΐας ΦΙΛΟΘΕΟΣ.

Ὁ γραμματεὺς

Ἱερ. Δ. ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ.

(Τ. Σ.)

Πιττάκιον τῆς Α. Θειοτάτης Παναγιότητος
πρὸς τὸν πρόεδρον τῆς Π. Κ. Ἐκπ. Ἐπιτροπῆς.

ΝΕΟΦΥΤΟΣ

ἐλέω Θεοῦ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄριθμ. $\left\{ \begin{array}{l} \text{Πρωτ. 3733} \\ \text{Διεκπ. 2558} \end{array} \right.$

Ἰερώτατε Μητροπολίτα Νικομήδειας, ὑπέρτιμε καὶ ἔξαρχε πάσης Βιθυνίας ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύρ Φιλόθεε, πρόεδρε τῆς καθ' ἡμᾶς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, χάρις εἶη τῇ αὐτῆς Ἰερότητι καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Ἀσμένως ἀνακοινοῦμεθα τῇ Αὐτῆς Ἰερότητι ὅτι τὸ ὑπὸ τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς καταρτισθὲν γενικὸν ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῶν δημοτικῶν Σχολείων, ὅπερ ὑπεβλήθη ἡμῖν διὰ τῆς ἀπὸ ἰδ' τοῦ φθίνοντος μηνὸς αἰτήσεως αὐτῆς, παραπεμφθὲν εἰς κοινὴν συνέλευσιν τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκριθὲν ὑπὸ τῶν δύο τούτων διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων, ἔτυχε τῆς ἡμετέρας Πατριαρχικῆς ἐπικυρώσεως· συμφώνως δὲ τῇ ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων ληφθείσῃ ἀποφάσει ἐκτυπωθὲν ἀποστέλλεται εἰς τὰς ἐφορίας τῶν Σχολῶν τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς συνοδευόμενον ὑπὸ ἡμετέρας Πατριαρχικῆς Ἀποδείξεως, ἀναγνωσθησομένης ἐπ' ἐκκλησιῶν, δι' ἧς ἐντελλόμεθα ὅπως τὸ διαληφθὲν πρόγραμμα ἐφαρμοσθῆ ἀμέσως ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς νέου σχολικοῦ ἔτους ἐν πᾶσι τοῖς δημοτικοῖς σχολείοις τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κωνσταντινουπόλεως. Δίκαιον δ' ἀπονέμοντες ἔπαινον τῇ Πατριαρχικῇ Κεντρικῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ ἐπὶ τῇ προνοίᾳ, ἣν ἀόκνως λαμβάνει πρὸς βελτίωσιν τῶν καθ' ἡμᾶς ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων, αἰτούμεθα ἐπὶ τὴν Αὐτῆς Ἰερότητα καὶ ἐπὶ τὰ ἐλλόγιμα τῆς Ἐπιτροπῆς μέλη τὴν χάριν τοῦ Πατρὸς τῶν φώτων καὶ τὸ ἄπειρον αὐτοῦ ἔλεος.

† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως ΝΕΟΦΥΤΟΣ ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφός.

Ἀπόδειξις Πατριαρχικῆς.

ΝΕΟΦΥΤΟΣ

ἐλέω Θεοῦ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ

Ἄριθμ. $\left\{ \begin{array}{l} \text{Πρωτ. 4000} \\ \text{Διεκπ. 2519} \end{array} \right.$

Τιμιώτατοι Ἐπίτροποι καὶ Ἐφοροὶ τῶν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτῃ Ἀρχιεπισκοπῇ Κωνσταντινουπόλεως σχολείων καὶ λοιποὶ εὐλογημένοι χριστιανοὶ τῆς ἐνορίας ταύτης, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά, χάρις εἶη ὑμῖν καὶ εἰρήνῃ παρὰ Θεοῦ. Εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς καθ' ἡμᾶς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἀφορώσα ἢ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις Κεντρικῇ Ἐκπαιδευτικῇ Ἐπιτροπῇ ὑπέβαλε τῇ Ἐκκλησίᾳ σχέδιον Προγράμματος ἀναλυτικοῦ τῶν Δημοτικῶν Σχολῶν, εὐλόγως φρονοῦσα ὅτι ἀπὸ τούτων δέον ἵνα ἄρξηται ἡ πρόνοια περὶ διαρρυθμίσεως τῶν κακῶς ἐχόντων ἐν τοῖς ἐκπαιδευτικοῖς πράγμασι καὶ ἡ βαθμιαία ἐφαρμογὴ ὁμοιομόρφου διδασκαλίας. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο, οὕτινος ὁ καταρτισμὸς ἀνετέθη εἰδικοῖς παιδαγωγοῖς καὶ εὐδοκίμοις διδασκάλοις τοῦ Γένους, ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς διαληφθείσης Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, θεωρηθὲν ἐν κοινῇ συνέλευσει τῆς περὶ ἡμᾶς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Διαρκοῦς Ἐθνικοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου καὶ περιβληθὲν τὴν ἡμετέραν πατριαρχικὴν ἐπικύρωσιν ἀποστέλλομεν ἔντυπον εἰς πάσας τὰς ἐντίμους Ἐφορίας τῶν σχολείων τῆς καθ' ἡμᾶς ἀγιωτάτης Ἀρχιεπισκοπῆς, ἵνα ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς

νέου σχολικού έτους εφαρμοσθή εν τοῖς δημοτικοῖς Σχολείοις ἀρρένων τε καὶ θηλέων. Τοῦτο δὲ ἀνακοινοῦμενοι πᾶσιν ὑμῖν διὰ τῆς ἡμετέρας τῆς-δε εὐχετικῆς Πατριαρχικῆς Ἀποδείξεως, ἐντελλόμεθα καὶ προτρεπόμεθα πατρικῶς τοὺς τιμιωτάτους ἐφόρους καὶ διδασκάλους ὅπως ἐπισταμένως μελετήσαντες προβῶσιν εἰς τὴν ἄμεσον καὶ ἀνελλιπῆ αὐτοῦ ἐφαρμογὴν, συμφώνως πρὸς τὰς ἐν αὐτῷ διατυπωμένας λεπτομερεῖς ὁδηγίας. Ἐχοντες δὲ ὑπ' ὄψει τὴν προκύψουσαν κοινὴν ὠφέλειαν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ὁμοιόμορφου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, δι' ἧς ἀφ' ἐνὸς μὲν ἐκλείψουσι τὰ ἐκ τῆς ποικιλίας καὶ ἀσυμφωνίας τῶν προγραμμάτων πηγάζοντα ἄτοπα ἐπὶ πνευματικῆς ζημίας τῶν μαθητῶν, ἀφ' ἐτέρου δὲ βελτιωθήσεται ἐπαισθητῶς ὁ ὄργανισμὸς τῆς δημοτικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τελειότερος κατασταθήσεται ὁ καταρτισμὸς τῶν ἀπὸ τῶν δημοτικῶν Σχολῶν ἀποφοιτῶντων, ὀφείλουσιν οἱ ἐπὶ τῶν Σχολῶν τεταγμένοι, ἵνα μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας συμμορφωθῶσιν ἐπακριβῶς πρὸς τὸ κοινὸν τοῦτο πρόγραμμα καὶ φιλοτιμῶνται πάντες ἔφοροί τε, καὶ διδάσκαλοι καὶ γονεῖς τῶν ἐκπαιδευομένων παιδῶν ἵνα συντελῶσιν ἐν ἀρμονίᾳ καὶ τάξει εἰς τὴν ἐπὶ τῇ τελείῃ βάσει εὐρυθμον λειτουργίαν τῶν δημοτικῶν Σχολῶν καὶ εἰς τὴν ἐν γένει πνευματικὴν καὶ ὑλικὴν αὐτῶν ἐπίδοσιν, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς σπουδαζούσης νεότητος καὶ τῆς καθ' ἡμᾶς χριστιανικῆς ὀρθοδόξου κοινωνίας. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἄπειρον ἔλεος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. ἀωθ'.

ΕΝ ΜΗΝΙ ΙΟΥΛΙῶ ΙΝΔΙΚΤΙΩΝΟΣ Ζ'.

ΟΔΗΓΙΑΙ

ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΑΣ.

1] Τῆς προκαταρκτικῆς παιδεύσεως τῶν ἀρρένων καὶ τῶν θηλέων τῆς αὐτῆς οὔσης, τὸ πρόγραμμα τοῦτο προώρισται τοῦτο μὲν διὰ τὰς δημοτικὰς σχολὰς τῶν ἀρρένων, τοῦτο δὲ διὰ τὰς τῶν θηλέων, ἀλλὰ προστιθεμένων 4—6 ὥρων καθ' ἑβδομάδα χάριν τῶν ἐργοχείρων εἰς ἐκάστην τάξιν τῶν δημοτικῶν σχολείων τῶν θηλέων.

2] Ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ τοῦ προγράμματος τούτου ἀπαιτεῖ τρεῖς διδασκάλους· ἀλλὰ καὶ ὅπου δύο διδάσκαλοι ὑπάρχουσιν ἐπιτευκτὴ αὕτη καθίσταται διὰ συνδυασμοῦ μαθημάτων τινῶν, οὗ ὁ καθορισμὸς ἐπαφίεται εἰς τὸν διευθυντὴν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ μερικοῦ ὠρολογίου. Ὅπου δὲ ὑπάρχει εἰς διδάσκαλος, ἐὰν μὲν ὑπάρχη νηπιαγωγεῖον ἀνεξάρτητον τοῦ Παρθεναγωγείου, τοῦτο θὰ μετατραπῆ εἰς πρώτην τάξιν τοῦ δημοτικοῦ τοῦ τε ἀρρεναγωγείου καὶ τοῦ Παρθεναγωγείου· ἐὰν δὲ δὲν ὑπάρχη Νηπιαγωγεῖον ἀνεξάρτητον τοῦ Παρθεναγωγείου, ἢ θὰ περιορισθῆ ἡ διδασκαλία ἐν τε τῷ Ἀρρεναγωγείῳ καὶ τῷ Παρθεναγωγείῳ κατ' ἐκλογὴν εἰς τὰ ἀναγκαιότερα, παραλειπομένων τῆς ἰχνογραφίας, τῆς φυσιογνωσίας, τῆς πραγματογνωσίας, τῶν ἐν τῇ Δ' τάξει μερῶν τῆς Γεωγραφίας, τῆς ἱστορίας τῆς Γ' τάξεως καὶ τινῶν ἐκ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν τροπαρίων καὶ εὐχῶν, ἢ θὰ περιορισθῆ ἡ σχολὴ εἰς τρεῖς τάξεις, τοῦ νηπιαγωγικοῦ τμήματος θεωρουμένου ὡς ἀποτελοῦντος τὴν πρώτην τάξιν τῶν Νηπιοπαρθεναγωγείων. Ὅταν πάλιν ἐν τοῖς ἀνεξαρτήτοις νηπιαγωγείοις ὑπάρχωσι πλείονες τῆς μιᾶς νηπιαγωγοί, ἢ ἐν αὐτοῖς διδασκομένη ὕλη θὰ περιλαμβάνη καὶ τὴν ἐν ταῖς δυοῖς πρώταις τάξεσι τῶν δημοτικῶν ὀριζομένην.

Ἀριθμ. $\frac{\text{Πρωτ. 3680}}{\text{Διεκπ. 2519}}$

3] Ἐλάχιστον ὄριον ἡλικίας διὰ τὴν εἰς τὴν Α' τάξιν κατὰτάξιν ὀρίζεται τὸ ἕκτον ἔτος.

4] Εἰς τοὺς παῖδας τῆς Α' καὶ Β' τάξεως οὐδεμία δίδεται κατ' οἶκον ἐργασία, εἰς δὲ τοὺς τῆς Γ' οὐχὶ περισσότερο τῆς μιᾶς ὥρας δι' ἅπαντα τὰ τῆς ἡμέρας μαθήματα, καὶ τῶν γραπτῶν ἐργασιῶν συμπεριλαμβανομένων, εἰς δὲ τοὺς τῆς Δ' οὐχὶ περισσότερο τῆς μιᾶς καὶ ἡμισείας ὥρας, ὑφ' οὓς ἔρους καὶ εἰς τοὺς τῆς Γ'.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΩΝ
ΤΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ

ΟΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Προσευχά. — Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς. Ἅγιος ὁ Θεός. Δόξα Πατρί. Πάτερ ἡμῶν. Ἐξεγερθέντες τοῦ ὕπνου. Φάγονται πένητες.

Ἱστορήματα μετὰ ρητῶν, τροπαρίων καὶ ἠθικῶν πορισμάτων.
— Κλήσις τοῦ Ἀβραάμ. Ἀβραάμ καὶ Λώτ. Φιλοξενία τοῦ Ἀβραάμ. Ὁ Ἰωσήφ. Γέννησις καὶ νηπιότης τοῦ Μωϋσέως. Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ γέννησίς σου, Χριστέ (ἀπολυτίκιον τῶν Χριστουγέννων). Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής. Ὁ Ἰησοῦς δέχεται τὰ παιδιά. Τὰ Πάθη καὶ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ. Χριστὸς ἀνέστη (τροπάριον τῆς Ἀναστάσεως).

ΤΑΞΙΣ Β'.

Προσευχαί. — Βασιλεῦ οὐράνιε. Παναγία Τριάς. Κύριε ὁ τὸ πανάγιόν Σου Πνεῦμα. Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὁ προσδεξάμενος. Χριστέ ὁ Θεὸς εὐλόγησον τὴν βρώσιν. Εὐφρανας ἡμᾶς, Κύριε, ἐν τοῖς ποιήμασί σου.

Ἱστορήματα μετὰ ρητῶν, τροπαρίων καὶ ἠθικῶν πορισμάτων.
— Δημιουργία τοῦ κόσμου. Ἀβραάμ. Γάμος τοῦ Ἰσαάκ. Ἡσαῦ καὶ Ἰακώβ. Δαβὶδ καὶ Γολιάθ. Εὐαγγελισμὸς τοῦ Ἰησοῦ. Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν (ἀπολυτίκιον τῆς ἑορτῆς). Γέννησις Ἰωάννου τοῦ Προδρόμου. Προφῆτα καὶ Πρόδρομε (ἀπολυτίκιον). Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ (ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις). Ἡ Γέννησίς σου, Χριστέ (ἀπολυτίκιον τῶν Χριστουγέννων). Ἡ Παρθένος σήμερον τὸν ὑπερούσιον (κοντάκιον). Ὁ ἐν Κανᾷ γάμος. Ὁ εὐσπλαγχνος Σαμαρείτης. Ὁ Τελώνης καὶ ὁ Φαρισαῖος. Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου. Ἡ θριαμβευτικὴ εἰσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα. Τὴν κοινὴν Ἀνάστασιν (ἀπολυτίκιον τοῦ Σαββάτου τοῦ Λαζάρου καὶ τῆς Κυριακῆς τῶν Βαΐων). Τὰ Πάθη καὶ ἡ Ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ (ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις). Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ (κοντάκιον τῆς Μ. Πέμπτης). Σήμερον κρεμάται (δοξαστικὸν τῆς Μ. Παρασκευῆς). Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατήλθες (κοντάκιον τοῦ Πάσχα). Ἡ Ἀνάληψις. Ἀνελήθης ἐν δόξῃ (ἀπολυτίκιον τῆς Ἀναλύψεως).

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Προσευχαί. Ἐπανάληψις τῶν ἐν τῇ Α' καὶ Β' τάξει διδαχθεισῶν. Θεοτόκε Παρθένε. Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν τῆς ἀληθοῦς σοφίας χορηγέ. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Χριστέ ὁ Θεὸς ἡμῶν ὅτι ἐνέπλησας. Εὐχαριστοῦμέν σοι, Κύριε καὶ Θεὲ τοῦ ἐλέους καὶ τῶν οἰκτιρμῶν. Τὸ σύμβολον τῆς πίστεως.

Ἱστορία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης μετὰ ρητῶν, τροπαρίων καὶ ἠθικῶν πορισμάτων. Δημιουργία τοῦ κόσμου καὶ ὑπαρξίς τοῦ Θεοῦ. Ἀδὰμ καὶ Εὐα. Ἡ πρώτη ἁμαρτία. Κατακλυσμός. Νῶε. Ὁ πύργος Βαβέλ. Ἀβραάμ. Ἰσαάκ. Ἰακώβ. Ἰωσήφ. Ὁ Ἰακώβ ὠδύρετο (κοντάκιον τῆς Μ. Δευτέρας). Μωϋσῆς. Ἡ ἐξ Αἰγύπτου ἔξοδος. Παρῆλθεν ἡ σκιά τοῦ νόμου (δοξαστικὸν τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ Σαββάτου ἡχοῦ Β'). Ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ θαλάσῃ (δοξαστικὸν τοῦ ἑσπερινοῦ τοῦ Σαββάτου ἡχοῦ πλαγίου

Α'). Διατριβὴ ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ νομοθεσία. Ὁ δεκάλογος καὶ βραχεῖα αὐτοῦ ἐρμηνεῖα καὶ ἀνάλυσις. Καθήκοντα πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον. Θάνατος τοῦ Μωϋσέως. Ἰησοῦς τοῦ Ναυῆ. Κριταί. Σαμουὴλ. Σαούλ. Δαβὶδ. Σολομῶν. Διαίσεις καὶ πτώσις τῆς βασιλείας. Αἰχμαλωσία καὶ τὰ μετ' αὐτήν. Τὰ βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Συνοπτικὴ τοπογραφία Παλαιστίνης καὶ Αἰγύπτου.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Προσευχαί. Τὸ σύμβολον τῆς πίστεως. Εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον εὐλογητὸς εἶ Κύριε. Κύριε εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.

Ἱστορία τῆς Καινῆς Διαθήκης καὶ τῆς Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας καὶ στοιχεῖα Κατηχήσεως μετὰ ρητῶν, τροπαρίων καὶ ἠθικῶν πορισμάτων καὶ στοιχεῖα κατηχήσεως. Εὐαγγελισμὸς τοῦ Ἰωάννου. Εὐφραίνεται λαμπρῶς Ζαχαρίας (κοντάκιον). Εὐαγγελισμὸς τοῦ Ἰησοῦ. Σήμερον τῆς σωτηρίας ἡμῶν (ἀπολυτίκιον). Τῇ ὑπερμάχῳ (κοντάκιον). Γέννησις τοῦ Ἰωάννου. Προφῆτα καὶ Πρόδρομε (ἀπολυτίκιον). Γέννησις τοῦ Ἰησοῦ. Ἡ γέννησίς σου Χριστέ (ἀπολυτίκιον). Ἡ Παρθένος σήμερον (κοντάκιον). Προσκύνησις τῶν μάγων. Ὑπαπαντή. Χαῖρε κεχαριτωμένη Θεοτόκε (ἀπολυτίκιον). Φυγὴ εἰς Αἴγυπτον. Βρεφοκτονία. Ὁ Ἰησοῦς δωδεκαετής. Βάπτισις τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἡ ἑορτὴ τῶν Θεοφανείων. Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτιζομένου σου Κύριε (ἀπολυτίκιον). Ἐπεφάνης σήμερον (κοντάκιον). Μνήμη δικαίου μετ' ἐγκωμίων (ἀπολυτίκιον). Τὰ πρόσωπα τῆς ἀγίας Τριάδος. Οἱ πειρασμοὶ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ. Οἱ μαθηταὶ τοῦ Ἰησοῦ. Θάνατος τοῦ Ἰωάννου. Ἡ τοῦ Προδρόμου ἐνδοξὸς ἀποτομὴ (κοντάκιον). Ὁ ἐν Κανᾷ γάμος. Ἡ Μεταμόρφωσις. Μετεμορφώθης ἐν τῷ ὄρει (ἀπολυτίκιον). Τὸ κήρυγμα τῶν ἀποστόλων. Ὁ Ἰησοῦς καὶ ὁ ἑκατόνταρχος. Ὁ υἱὸς τῆς χήρας ἐν Ναὶν. Ὁ ἐκ γενετῆς τυφλός. Ὁ Παράλυτος. Ὁ Ἰησοῦς τρέφει πενταχισχιλίους. Ὁ Ζακχαῖος. Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰησοῦ. Πάτερ ἡμῶν καὶ βραχεῖα αὐτοῦ ἀνάλυσις. Οἱ ἐννέα Μακαρισμοί. Ἡ ὑπεροχὴ τοῦ Εὐαγγελικοῦ νόμου. Παραβολαὶ (τὸ ἀπολωλὸς πρόβατον, ὁ ἄσωτος υἱός, ὁ ἄβροδίαιτος πλούσιος καὶ ὁ πτωχὸς Λάζαρος, τὰ ζιζάνια ἐν τῷ ἀγρῷ, ὁ εὐσπλαγχνος Σαμαρείτης. Ἀνάστασις τοῦ Λαζάρου. Θριαμβευτικὴ εἰσοδος τοῦ Ἰησοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα. Τὴν κοινὴν ἀνάστασιν πρὸ τοῦ σοῦ πάθους (ἀπολυτίκιον). Μετὰ κλάδων ὑμνήσαντες (ὑμᾶκοὴ τῶν Βαΐων). Ὁ Ἰησοῦς ἐκδιώκει τοὺς πωλητὰς ἐκ τοῦ ναοῦ. Ὁ Ἰησοῦς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. Προετοιμασία τοῦ Πάσχα. Ὁ μυστικὸς δείπνος. Τοῦ δείπνου σου τοῦ μυστικοῦ (κοντάκιον). Ὅτε οἱ ἐνδοξοὶ μαθη-

ται (τροπάριον). Τὰ πάθη, ὁ θάνατος καὶ ἡ ἀνάστασις τοῦ Ἰησοῦ. Τροπάρια (Σήμερον κρεμάται ἐπὶ ξύλου, Εἰ καὶ ἐν τάφῳ κατήλθες ἀθάνατε, Ὅτε κατήλθες πρὸς τὸν θάνατον, Χριστὸς ἀνέστη καὶ αἱ καταβασίαι τοῦ Πάσχα). Ἀνάληψις. Ἀνελήφθης ἐν δόξῃ (ἀπολυτίκιον). Πεντηχοστή. Τὸ ἅγιον Πνεῦμα. Εὐλογητὸς εἶ Χριστὸς ὁ Θεὸς (ἀπολυτίκιον) καὶ Ὅτε καταβάς τὰς γλώσσας (κοντάκιον). Ἡ πρώτη Ἐκκλησία. Οἱ Ἀπόστολοι. Παῦλος. Οἱ τῶν Ἀποστόλων πρωτόθρονοι (ἀπολυτίκιον). Τὰ βιβλία τῆς Καινῆς Διαθήκης. Τινὰ περὶ τῶν διωγμῶν, τῶν ἐπιφανεστάτων ἐκκλησιαστικῶν πατέρων, τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, τοῦ σχίσματος καὶ τῆς μεταρρυθμίσεως. Τροπάρια. (Ἡ πέτρα Χριστὸς τὴν πέτραν τῆς πίστεως, Ὡς τῶν αἰγμαλώτων ὁ ἐλευθερωτῆς, Μέγαν εὔρατο, τοῦ Σταυροῦ σου τὸν τύπον ἐν οὐρανῷ θεασάμενος, Κωνσταντῖνος σήμερον, Κανόνα πίστεως Τοὺς τρεῖς μεγίστους φωστῆρας, Ὑπερδοξασμένος εἶ Χριστὲ ὁ Θεὸς, Τὴν ἄχραντον εἰκόνα σου καὶ Ὡς τῶν ἀποστόλων ὁμότροποι).

Συνοπτικὴ τοπογραφία Παλαιστίνης, Αἰγύπτου καὶ Μ. Ἀσίας.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ

(Νεωτέρα γλῶσσα)

ΤΑΞΙΣ Α΄.

Ἀνάγνωσις κατὰ τὴν ἀναλυτικὴν μέθοδον λέξεων, προτάσεων καὶ συνεχῶς λόγου. Ἐξήγησις καὶ ἀπομνημόνευσις τῶν ἀγνώστων λέξεων. Ἀσκήσεις εἰς τὸ ὁμιλεῖν διὰ περιγραφῆς αἰσθημάτων. Διαίρεσις λέξεων εἰς συλλαβὰς καὶ γράμματα, φωνήεντα καὶ σύμφωνα, τόνοι καὶ πνεύματα, διάκρισις ἐνικοῦ καὶ πληθυντικοῦ τῶν ὀνομάτων. Ὁρθογραφία λέξεῶν τινῶν. Ἀπαγγελία καὶ ἀπομνημόνευσις ἐρμηνευθέντων ποιημάτων.

ΤΑΞΙΣ Β΄.

Ἀπταιστος ἀνάγνωσις. Ἐξήγησις καὶ ἀπομνημόνευσις τῶν ἀγνώστων λέξεων. Ἐρμηνεία τοῦ κειμένου ἐπὶ τὸ ἠθοπλαστικώτερον ὑπὸ τοῦ διδασκάλου

καὶ ἀπόδοσις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν μαθητῶν διαλογικῶς. Συντακτικὴ ἀνάλυσις ἀπλῆς προτάσεως διαλογικῶς. Χρόνος τῶν φωνηέντων, ἄρθρα καὶ ὀνόματα τῆς δευτέρας ὡς εὐχερεστερας καὶ τῆς πρώτης κλίσεως, τὰ ἀπλούστατα περὶ συλλαβισμού καὶ τονισμού, ἅπαντα μετὰ γυμνασμάτων. Ἀσκήσεις εἰς τὸ ὀρθογραφεῖν λέξεις καὶ προτάσεις ἀναγνωσθείσας. Ἀσκήσεις εἰς τὸ ὁμιλεῖν διὰ περιγραφῆς αἰσθητῶν. Ἐναρξίς τῶν συνθετικῶν ἀσκήσεων διὰ συμπληρώσεως ἀτελοῦς καὶ ἀδιορίστου προτάσεως. Ἀπαγγελία καὶ ἀπομνημόνευσις ἐρμηνευθέντων ποιημάτων.

ΤΑΞΙΣ Γ΄.

Λογικὴ ἀνάγνωσις. Ἐξήγησις καὶ ἀπομνημόνευσις τῶν ἀγνώστων λέξεων καὶ φράσεων. Ἐρμηνεία τοῦ κειμένου ἐπὶ τὸ ἠθοπλαστικώτερον ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ ἀπόδοσις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν μαθητῶν διαλογικῶς καὶ ἐν συνεχεῖ λόγῳ. Συντακτικὴ ἀνάλυσις διωρισμένης προτάσεως διαλογικῶς. Ἐπανάληψις τῆς διδαχθείσης γραμματικῆς ὕλης, ἔπειτα ἡ τρίτη κλίσις, τονισμὸς, οὐσιαστικὰ καὶ ἐπίθετα, ἀντωνυμῖαι, ἀριθμητικὰ καὶ βαρύτερα ῥήματα ἐν τῇ ἐνεργητικῇ φωνῇ, ἅπαντα μετὰ γυμνασμάτων. Καθ' ὑπαγόρευσιν γραφὴ μέρους τοῦ διδαχθέντος κειμένου. Συνθετικαὶ ἀσκήσεις δι' ἀποδόσεως τοῦ περιεχομένου μέρους τοῦ ἐρμηνευθέντος κειμένου. Ἀπαγγελία καὶ ἀποστήθισις ἐρμηνευθέντων ποιημάτων.

ΤΑΞΙΣ Δ΄.

Λογικὴ ἀνάγνωσις. Ἐξήγησις καὶ ἀπομνημόνευσις τῶν ἀγνώστων λέξεων καὶ φράσεων. Ἐρμηνεία τοῦ κειμένου ἐπὶ τὸ ἠθοπλαστικώτερον ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ ἀπόδοσις αὐτοῦ ὑπὸ τῶν μαθητῶν διαλογικῶς καὶ ἐν συνεχεῖ λόγῳ. Συντακτικὴ ἀνάλυσις περιόδου μετὰ μετοχικῶν διορισμῶν. Ἐπανάληψις καὶ συμπλήρωσις τῆς διδαχθείσης γραμματικῆς ὕλης, ἔπειτα βαρύτερα καὶ περισπώμενα (οἱ συνηρημένοι μόνον τύποι) ῥήματα ἐν τῇ ἐνεργητικῇ καὶ τῇ παθητικῇ φωνῇ, ἄκλιτα μέρη τοῦ λόγου, σύνθετα ῥήματα καὶ ἐκ τῶν ἀνωμάτων τὰ συνηθέστατα, τὰ στοιχειωδέστατα τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς συνθέσεως, ἅπαντα μετὰ τῶν γυμνασμάτων. Ὁρθογραφικαὶ ἀσκήσεις. Συνθετικαὶ ἀσκήσεις δι' ἐκθέσεων ἀπὸ συντόμου διηγήσεως καὶ διὰ μικρῶν ἐπιστολῶν. Ἀπαγγελία καὶ ἀποστήθισις ἐρμηνευθέντων ποιημάτων καὶ εὐλήπτων ἀρχαίων γλωσσικῶν.

Σημ. Πρέπει να καταβάλληται ή δέουσα προσοχή προς έκλογήν ἔσον οἷόν τε καθαρῶν τὴν γλῶσσαν ἀναγνωστικῶν.

ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ.

ΤΑΞΙΣ Α΄.

Προφορικῶς. Οἱ ἀριθμοὶ 1—10 ἐπὶ ἀντικειμένων ὑπαρχόντων ἐν τῇ αἰθούσῃ τῆς παραδόσεως καὶ ἐπὶ τῶν σφαιριδίων τοῦ ἀριθμητηρίου. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις δι' ἀναλύσεως τῶν ἀριθμῶν 1—10. Προβλήματα ἐκ τοῦ παιδικοῦ κύκλου. Πολλαπλασιασμός καὶ διαίρεσις δι' ἀναλύσεως τῶν ἀριθμῶν 2, 4, 6, 8, 10 εἰς ἴσα μέρη. Προβλήματα ἐπὶ τῶν πράξεων τούτων.

Γραπτῶς. Ἐκμάθησις τῆς γραφῆς τῶν ἀριθμῶν 1—10 καὶ τῶν σημείων τῶν τεσσάρων πράξεων. Ἐκτέλεσις τῶν πράξεων διὰ τῶν σημείων.

ΤΑΞΙΣ Β΄.

Προφορικῶς. Ἐπανάληψις τῶν ἀσκήσεων ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν 1—10. Οἱ ἀριθμοὶ 1—100. Αἰσθητοποίησις τῆς δεκάδος. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις ἀριθμῶν συνισταμένων ἐκ δεκάδων. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις ἀριθμῶν συνισταμένων τοῦ μὲν ἐκ δεκάδων καὶ μονάδων, τοῦ δὲ ἐκ δεκάδων μόνον. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις περισσοτέρων τῶν δύο ἀριθμῶν. Πολλαπλασιασμός μονοψηφίου ἐπὶ μονοψήριον καὶ διαίρεσις, λαμβανομένου τοῦ γινομένου ὡς διαιρετέου. Προβλήματα ἐκ συνδυασμοῦ τῶν πράξεων τούτων.

Γραπτῶς. Οἱ ἀριθμοὶ 1—100 καὶ αἱ τέσσαρες ἐπ' αὐτῶν πράξεις παραλλήλως πρὸς τὰς ἀπὸ μνήμης ἀσκήσεις.

ΤΑΞΙΣ Γ΄.

Προφορικῶς. Ἐπανάληψις τῶν ἀσκήσεων ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν 1—100. Οἱ ἀριθμοὶ 1—1000. Πρόσθεσις καὶ ἀφαίρεσις διψηφίων ἀριθμῶν καὶ τῶν εὐκολωτέρων ἐκ τῶν τριψηφίων. Πολλαπλασιασμός διψηφίου ἐπὶ μονοψήριον καὶ

διαίρεσις, λαμβανομένου τοῦ γινομένου ὡς διαιρετέου. Ἔννοια τῶν κατωτέρων κλασματικῶν ὑποδιαρέσεων τῆς μονάδος, ἡμίσεως, τρίτου καὶ τετάρτου.

Γραπτῶς. Γραφή τῶν ἀριθμῶν 1—1000. Αἱ τέσσαρες πράξεις μετὰ προβλημάτων. Γραφή τοῦ $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ καὶ $\frac{1}{4}$.

ΤΑΞΙΣ Δ΄.

Προφορικῶς καὶ γραπτῶς. Ἀρίθμησις τῶν πέραν τοῦ 1000 ἀριθμῶν. Αἱ τέσσαρες πράξεις ἐπὶ τῶν ἀκεραίων ἀριθμῶν μετὰ προβλημάτων πολυπλοκωτέρων. Τὰ ἀναγκαιότερα περὶ κλασματικῶν, δεκαδικῶν καὶ συμμιγῶν ἀριθμῶν μετὰ καταλλήλων προβλημάτων ἐκ τοῦ πρακτικοῦ βίου. Πρακτικὴ τροπὴ δραμίων, παρῶν καὶ ρουπίων εἰς δεκαδικά. Λύσεις προβλημάτων ἐπὶ συγκεκριμένων ἀριθμῶν τῆς μεθόδου τῶν τριῶν διὰ τῆς ἀναγωγῆς εἰς τὴν μονάδα.

ΙΣΤΟΡΙΑ.

ΤΑΞΙΣ Γ΄.

Ἱστορικὰ διηγήματα ἐπαγωγὰ καὶ μορφωτικὰ ἐκ τοῦ βίου Ἡρακλέους, Θησέως, Ἰάσωνος, Οἰδίποδος, Ἀχιλλέως, Ὀδυσσεύς, Λυκούργου, Σόλωνος, Μιλτιάδου, Ἀριστείδου, Θεμιστοκλέους, Κίμωνος, Περικλέους, Ἀγησιλάου, Ἐπαμεινώνου καὶ Ἀλεξάνδρου.

ΤΑΞΙΣ Δ΄.

Βίοι Ὀμήρου, Λυκούργου, Ἀριστοδήμου, Ἀριστομένους, Σόλωνος, Πεισιστράτου, Κλεισθένης, Μιλτιάδου, Ἀριστείδου, Θεμιστοκλέους, Παισάνιου, Κίμωνος, Περικλέους, Σωκράτους, Λυτάνδρου, Θραχυβούλου, Ἀγησιλάου, Πελοπίδου, Ἐπαμεινώνου, Φιλίππου, Δημοσθένους, Ἀλεξάνδρου, Μ. Κωνσταντίνου, Ἰουστινιανοῦ, Ἡρακλείου, Βασιλείου τοῦ Α΄,

Θεοδώρου τοῦ Λασκάρεως, Μιχαήλ τοῦ Παλαιολόγου, Μωάμεθ τοῦ κα-
τακτητοῦ, Σουλεϊμάν τοῦ μεγαλοπρεποῦς, καὶ Μαχμούτ τοῦ ἀναμορφωτοῦ.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Τὸ σχολεῖον τὰ περίξ αὐτοῦ, ὁδοί, ἐνορία καὶ τὰ δημόσια καὶ ἰδιω-
τικά οἰκοδομήματα αὐτῆς. Αἱ σπουδαιότεραι τῶν ἐνοριῶν Κωνσταντινου-
πόλεως μετὰ τῶν ἐν αὐταῖς ἀξιολογωτέρων δημοσίων οἰκοδομημάτων.
Ἐννοια λόφου, βουνοῦ, ὄρους, πεδιάδος, κοιλάδος, πηγῆς, ρυακίου, ρύα-
κος, ποταμίου, ποταμοῦ, λίμνης, θαλάσσης, κόλπου, λιμένος, πορθμοῦ,
χερσονήσου, ἀκρωτηρίου, νήσου, ἐποπτικῶς κατὰ τὸ δυνατόν. Τὰ κυριώ-
τατα περὶ Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ Ἑλλάδος. Τὰ κράτη τῆς Εὐ-
ρώπης μετὰ τῶν πρωτεουσῶν αὐτῶν.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Ἐπιφάνεια τῆς γῆς· αἱ πέντε ἥπειροι· οἱ πέντε ὠκεανοί· αἱ μέγι-
σται θάλασσαί. Ἡ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία καὶ ἡ Ἑλλάς ἐκτενέστερον.
Ἡ Εὐρώπη μετὰ τῶν κρατῶν αὐτῆς ἐκτενέστερον (ὄρια, ἔδαφος, ἐπι-
σημότεραι πόλεις, πληθυσμός, θρησκείαι). Αἱ λοιπαὶ ἥπειροι ὄρια καὶ
ἔκτασις καὶ πληθυσμός αὐτῶν ἐν σχέσει πρὸς τὴν Εὐρώπην. Αἱ ἐμπο-
ρικώταται καὶ βιομηχανικώταται πόλεις τῆς γῆς. Αἱ σπουδαιότεραι ὁδοί
αἱ συνδέουσαι τὰς ἥπειρους. Τὰ κράτη καὶ αἱ πόλεις, ἐνθα διαμένουσιν
ἕμβροθεῖς ἐμπορευόμενοι (Χαρτογραφία ἐπὶ τοῦ πίνακος καὶ ταξείδια κατὰ
φαντασίαν).

ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΣΙΑ.

ΤΑΞΙΣ Α'.

Σχολεῖον καὶ τὰ ἐν αὐτῷ. Οἰκίαι καὶ μέρη αὐτῆς. Οἰκογένεια.
Ἡλικία τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκκλησία. Αὐλή. Κατοικίδια ζῶα. Κῆπος καὶ
τὰ ἐν αὐτῷ. Συνοικία. Ὀδός.

ΤΑΞΙΣ Β'.

Ἡ φύσις κατὰ τὰς τέσσαρας ὥρας τοῦ ἔτους. Ἡμέρα. Νύξ. Ἑβδομάς.
Μῆνες. Ἔορταί. Τὸ ἔτος. Τὸ ἀνθρώπινον σῶμα (μέρη, σκοπὸς ἐκάστου καὶ ἐπι-
μέλεια). Ἐνδύματα. Τροφαί. Φωτιστικὰ μέσα καὶ ὕλαι. Κατοικίαι τῶν ἀνθρώ-
πων. Ποιμῆν. Ἀλιεύς. Γεωργός. Χειρῶναξ. Ἐμπορος καὶ ἐλεύθερα ἐπιτηδεύ-
ματα. Περιγραφή τῶν μᾶλλον γνωστῶν ζώων καὶ φυτῶν.

ΦΥΣΙΟΓΝΩΣΙΑ

ΤΑΞΙΣ Γ'.

Σύντομοι περιγραφαὶ ζώων καὶ φυτῶν καὶ ὀρυκτῶν (αἰλούρου, κυνός, ἵπ-
που, ὄνου, βοός, προβάτου, αἰγός, ὄρνιθος, νήσσης, γηνός, σκόμβρου, τρίγλης,
μελίσσης, μεταξοσκώληκος, βατράχου, ἐλαίας, συκῆς, ἀμπέλου, ροδῆς, πορ-
τοκαλέας, σίτου, κρομμύου, φασηόλου, βάμβακος, ἄλατος, μαρμάρου, σιδήρου,
χαλκοῦ, ἀργύρου, χρυσοῦ, πετρελαίου, λιθάνθρακος).

ΤΑΞΙΣ Δ'.

Περιγραφαὶ καὶ συγκρίσεις γενῶν ζώων ἐκ τῆς τάξεως τῶν τετραχειρῶν.

νυκτερίδων, ἀρπακτικῶν, παχυδέρμων, μηρυκαστικῶν. Τὰ θηλαστικά. Περι-
γραφαὶ καὶ συγκρίσεις γενῶν πτηνῶν, ἑρπετῶν, ἀμφιβίων καὶ ἰχθύων. Τὰ σπον-
δυλωτά. Γένη μαλακίων, ἀρθροπόδων, σκωλήκων καὶ κοιλεντέρων. Τὰ ἀσπόν-
δυλα. Στοιχεῖα σωματολογίας καὶ ὑγιεινῆς τοῦ ἀνθρώπου. Αἱ κυριώταται οἰκο-
γένειαι τῶν φυτῶν. Δικοτυλήδονα, μονοκοτυλήδονα καὶ ἀκοτυλήδονα. Ρίζα,
κορμὸς, φύλλα, ἄνθη, καρπός. Τὰ κυριώτατα ἀμέταλλα, μεταλλικὰ καὶ ὄργα-
νικὰ ὄρυκτά. Αἱ τρεῖς καταστάσεις τῶν σωμάτων. Ὁ ἀήρ, τὸ ὕδωρ. Ὁ ἄνθραξ.

ΚΑΛΛΙΓΡΑΦΙΑ

ΤΑΞΙΣ Α΄.

Ἐν τῇ τάξει ταύτῃ ἡ καλλιγραφία γίνεται κατὰ τὸ μάθημα τῶν Ἑλλη-
νικῶν ἐπὶ ἄδακος.

ΤΑΞΙΣ Β΄.

Τὰ μικρὰ γράμματα τοῦ ἀλφαβήτου κατὰ τὴν γραφικὴν αὐτῶν δυσκολίαν
α' ἐπίστιχα, β' ὑπέρστιχα, γ' ὑπόστιχα καὶ δ' ἀμφίστιχα. Οἱ ἀριθμοὶ 1-10.
Καλλιγραφία λέξεων.

ΤΑΞΙΣ Γ΄.

Τὸ μικρὸν ἀλφάβητον κατὰ τὴν σειρὰν τῶν γραμμάτων. Τὰ κεφαλαῖα
γράμματα κατὰ τὴν γραφικὴν αὐτῶν δυσκολίαν. Κύρια ὀνόματα καὶ προτάσεις
περιέχουσαι λέξεις ἀρχομένας ἀπὸ κεφαλαίων. Ἐναρξεις καλλιγραφικῶν ἀσκή-
σεων ἐπὶ μιᾶς γραμμῆς.

ΤΑΞΙΣ Δ΄.

Ἀσκήσις εἰς τὸ ταχυγραφεῖν καλλιγραφικῶς ἐπὶ μιᾶς γραμμῆς ἐξ ὑποδειγ-
μάτων πρώτων καὶ ἔπειτα ἐξ ἐντύπων. (Σημ. ἵνα ἐπιτύχη ἡ διδασκαλία τῆς

καλλιγραφίας, ἀπαιτεῖται πάντες οἱ διδάσκαλοι ἀπὸ τῆς πρώτης τάξεως νὰ μὴ
παραδέχωνται ἔγγραφον μαθητοῦ ἐργασίαν κακῶς γεγραμμένην καὶ εἰς τύπον
διαφέροντα τοῦ κατὰ τὴν καλλιγραφίαν διδασκομένου.

ΙΧΝΟΓΡΑΦΙΑ.

ΤΑΞΙΣ Α΄. καὶ Β΄.

Γραμμικὴ ἰχνογραφία ἐπὶ ἐστιγμένων τετραδίων. Εὐθεῖα γραμμὴ καὶ εὐ-
θύγραμμα ἐπίπεδα σχήματα.

ΤΑΞΙΣ Γ΄.

Κύκλος καὶ καμπύλαι τινὲς γραμμαί. Σχήματα ἐπίπεδα καμπυλόγραμμα.

ΤΑΞΙΣ Δ΄.

Συναρμογὴ ἐπιπέδων σχημάτων καὶ κατασκευὴ στερεῶν.

ΩΔΙΚΗ.

ΤΑΞΙΣ Α΄. καὶ Β΄.

1] Τὰ ἀπὸ τοῦ «Κύριε ἐλέησον» μέχρι τοῦ «Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν»
λειτουργικά.

2] Μονόφωνα ᾄσματα.

ΤΑΞΙΣ Γ'.

- 1] Τὰ εὐκολώτερα τροπάρια τῶν δεσποτικῶν καὶ θεομητορικῶν ἑορτῶν καὶ τὰ ἀπολυτίκια τῶν ὀκτῶ ἡγῶν.
- 2] Μονόφωνα ᾄσματα.

ΤΑΞΙΣ Δ'.

- 1] Τὰ εὐλογητάρια. Τὰ τοῦ ἐπιταφίου θρήνου καὶ τῆς Ἀναστάσεως καὶ ὅσα εἶναι δυνατόν χορὸς μαθητῶν νὰ ψάλλῃ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.
- 2] Μονόφωνα καὶ δίφωνα ᾄσματα. Ὕμνος εἰς τὸν Σουλτάνον, τὸν Πατριάρχην, τοὺς εὐεργέτας κτλ.

ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ.

ΤΑΞΙΣ Α' καὶ Β'.

Στάσις κατὰ γραμμὴν εὐθεῖαν καὶ κατ' ἀνάστημα, καθορισμὸς τῆς θέσεως ἐκάστου μαθητοῦ, βηματισμὸς μετὰ ταυτότητος χρόνου καὶ προβολῆς ποδῶν. Ζύγισις καὶ ἀσκήσεις χειρῶν, κεφαλῆς καὶ ποδῶν. Σχηματισμὸς κύκλου πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν εὐκολωτέρων παιδιῶν.

ΤΑΞΙΣ Γ' καὶ Δ'.

Στάσις καὶ ἀνάστημα κατὰ γραμμὴν εὐθεῖαν καὶ κατὰ γραμμὴν, εὐθεῖαν ἐπὶ δύο ζυγῶν. Τὰ διάφορα εἶδη τοῦ βηματισμοῦ μετὰ τῶν στάσεων, τῶν μεταβολῶν καὶ τῶν ἀλλαγῶν διευθύνσεως. Ἀπλοποίησις καὶ πολλαπλασιασμὸς τῶν στοιχείων ἐν στάσει καὶ ἐν κινήσει. Ἀσκήσεις τῶν μελῶν τοῦ σώματος ἐν στάσει καὶ ἐν κινήσει. Αἱ πολυπλοκώτεραι τῶν παιδιῶν.

ΩΡΑΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ.

ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΤΑΞΙΣ Α'	ΤΑΞΙΣ Β'	ΤΑΞΙΣ Γ'	ΤΑΞΙΣ Δ'	ΩΡΑΙ.
Θρησκευτικά . .	ὥραι 2	ὥραι 2	ὥραι 3	ὥραι 3	ἐν ὄλφ ὥραι 10
Ἑλληνικά	» 12	» 10	» 10	» 10	» » » 42
Ἀριθμητική . . .	» 3	» 3	» 3	» 3	» » » 12
Ἱστορία	—	—	» 3	» 3	» » » 6
Γεωγραφία	—	—	» 2	» 2	» » » 4
Πραγματογνωσία	» 2	» 2	—	—	» » » 4
Φυσιογνωσία . .	—	—	» 2	» 2	» » » 4
Καλλιγραφία . .	—	» 3	» 3	» 3	» » » 9
Ἰχνογραφία . . .	» 1	» 2	» 2	» 2	» » » 7
Ῥθδική	» 2	» 2	» 2	» 2	» » » 8
Γυμναστική . . .	» 2	» 2	» 2	» 2	» » » 8
	ὥραι 24	ὥραι 26	ὥραι 32	ὥραι 32	ἐν ὄλφ ὥραι 114

Τὸ παρὸν πρόγραμμα ὑποβληθὲν ἐν σχεδίῳ ὑπὸ τῆς Πατριαρχικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς συνεζητήθη καὶ ἐπεψηφίσθη ὑπὸ τῶν δύο Διοικητικῶν τῆς Ἐκκλησίας Σωμάτων ἤτοι τῆς ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ. Ε. Μ. Συμβουλίου ἐν κοινῇ αὐτῶν συνεδριάσει συγκροτηθεῖσα τῇ 16 Ἰουλίου 1894.

